

Мельничук О.П.

к.е.н.,

доцент кафедри економіки та міжнародних відносин,
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ**АСПЕКТИ ДИСБАЛАНСУ ТОРГОВЕЛЬНОГО ОБОРОТУ
УКРАЇНИ**

В ході дослідження розглянуто важливий показник зовнішньої торгівлі – зовнішньоторговельне сальдо. У табл. 1 обчислені дані щодо торговельного сальдо країни за період 2015–2019рр. Позитивну значення отримано тільки у 2015р. в сумі 3,5 млрд дол., в 2016р. баланс ще був позитивним, хоч і в розмірі всього 540 млн дол., але в подальшому встановлено негативну динаміку у 2017–2019рр. а саме експорт перевищував імпорт у 2017р. на 2,5 млрд дол., у 2018 даний показник збільшився майже у 2,5 рази і становив від’ємне значення 6,21 млрд дол., що є вкрай негативною тенденцією. У 2019 р. вдалося зменшити від’ємне значення майже у двічі, але експорт перевищив імпорт на 3,6 млрд дол.

Таблиця 1 – Показники зовнішньоторговельного обороту України за період 2015–2019рр.

Показники	2015	2016	2017	2018	2019
Експорт товарів та послуг (млрд. дол. США)	46,8	45,1	52,6	57,3	63,7
Імпорт товарів та послуг (млрд. дол. США)	43,0	44,6	55,1	63,5	67,3
Сальдо	3,8	0,5	-2,5	-6,2	-3,6

Розроблено на основі [1,2,3]

Слід відмітити, що у 2019р. Україна мала негативне сальдо по торгівлі товарами у розмірі –10723,3 млн дол. Це означає, що імпорт товарів перевищував експорт товарів на вказану суму. Це є негативним явищем, тому з’ясуємо вплив регіонів на даний показник. Найбільше позитивне значення отримано по таким областям: Донецька – 2410,52 млн дол., Дніпропетровська – 2386,20 млн дол., Запорізька – 1551,42 млн дол., Миколаївська – 1163,60 млн

дол., Вінницька – 823,92 млн дол., Полтавська – 742,74 млн дол. Графічно дані представлені на рис. 1.

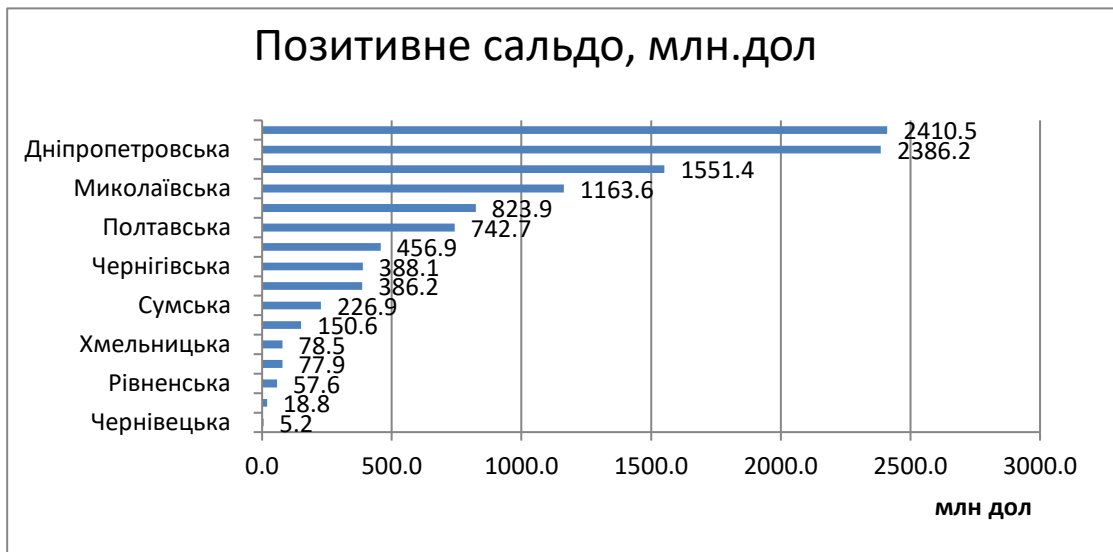

Рисунок 1 – Позитивне сальдо зовнішньоторговельного обороту товарами по регіонам, 2019р. Розроблено на основі [1,2,3]

Найбільше негативне значення отримано по м.Київ –13189,3 млн дол. Далі по областях по мірі зменшення : Львівська –884,3 млн дол., Київська – 2162,3 млн дол., Одеська –496,1 млн дол., Харківська –329,7 млн дол., Волинська –761,6 млн дол., Тернопільська –15,7 млн дол., Херсонська –138,0 млн дол., Луганська –100,0 млн дол. У табл. 3.5. представлені дані щодо негативного сальдо по регіонам .

Таблиця 2 – Регіональна структура зовнішньої торгівлі у 2019 році

	Експорт			Імпорт			Сальдо
	тис.дол. США	у % до 2018	у % до загального обсягу	тис.дол. США	у % до 2018	у % до загально го обсягу	
Україна	50060335,5	105,8	100,0	60783662,3	106,3	100,02	-10723326,8
м.Київ	12492712,4	121,9	25,0	25682013,2	109,1	42,3	-13189300,8
Львівська	2202046,4	116,2	4,4	3086323,6	114,0	5,1	-884277,2
Київська	1948493,4	105,0	3,9	4110845,9	112,9	6,8	-2162352,5
Одеська	1384236,3	83,0	2,8	1880415,4	121,6	3,1	-496179,1
Харківська	1415077,8	110,6	2,8	1744788,8	100,3	2,9	-329711,0
Волинська	694011,3	96,4	1,4	1455619,2	106,4	2,4	-761607,9
Тернопільська	434272,1	96,0	0,9	450008,3	107,4	0,7	-15736,2
Херсонська	268128,7	99,3	0,5	406162,1	123,9	0,7	-138033,4
Луганська	152851,1	75,3	0,3	252941,4	88,7	0,4	-100090,3

Розроблено на основі [1,2,3]

Разом сума від'ємного значення по вказаним областях становила 28800,6 млн дол. що стало причиною негативного значення сальдо в цілому по країні .

Якщо говорити в цілому за 2019 р. то зовнішньоторговельний оборот товарів і послуг за підсумками 2019 року збільшився на 8,5% (+10,2 млрд дол.) у порівнянні з показниками 2018 року і становив 131,0 млрд дол.

Сальдо торговельного балансу товарів і послуг склалося негативним у сумі 3,6 млрд дол. і покращилось на 2,6 млрд дол. відносно показника 2018 року. Сальдо зовнішньоторговельного балансу товарів також склалося від'ємним у сумі 10,7 млрд дол. і погіршилось на 870,7 млн дол.

Отже, дисбаланс торговельного обороту залишається для України все ж таки ключовою проблемою. Доходи від експорту не в змозі покривати імпорт, надлишку іноземної валюти в Україні не існує. А це ті додаткові кошти, які можна було б спрямувати на обслуговування зовнішнього боргу та поповнення резервних активів країни.

Список літератури:

1. Зовнішня торгівля України: статист. зб. Ukraine's Foreign Trade : statistical yearbook / Держ. служба статистики. - Київ : Бук-друк, 2019. 170 с
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 15.04.2020).
3. Основні показники зовнішньої торгівлі України Режим доступу: http://ucab.ua/ua/doing_agribusiness/zovnishni_rinki/osnovni_pokazniki_zovnishnoi_torgivli_ukraini (дата звернення: 02.03.2020).